

AKCINĖ BENDROVĖ „ORLEN LIETUVA“

PATVIRTINTA

Kokybės, aplinkosaugos ir
saugos darbe direktoriaus

2024 m. gruodžio 16 d.
įsakymu Nr. TV1(1.2-1)-2024-
0543

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA BDS-18 „MOBILIOS VAKUUMINĖS ĮRANGOS NAUDOJIMAS“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Instrukcijos paskirtis ir taikymas

1. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos BDS-18 „Mobilios vakuuminės įrangos naudojimas“ (toliau – Instrukcija) paskirtis – nustatyti minimalius darbuotojų saugos ir sveikatos (toliau – DSS) reikalavimus, taikomus kietųjų ir skystųjų medžiagų išsiurbimui iš uždarytų talpų, naudojant mobilią vakuuminę įrangą Akcinėje bendrovėje „ORLEN Lietuva“ (toliau – Bendrovė).

2. Instrukcija taikoma Bendrovės darbuotojams, organizuojantiems darbų atlikimą, naudojant mobilią vakuuminę įrangą ir kai tai numatyta tarp rangovo (toliau – Rangovas) bei Bendrovės sudarytoje rangos (ar kitoje) sutartyje – Rangovo darbuotojams, atliekantiems šiuos darbus Bendrovėje.

II. NUORODOS

3. Instrukcija parengta vadovaujantis šių dokumentų aktualiomis redakcijomis:

3.1. ORLEN S. A. standartas S7 T5 Aparatų įkrovų iškrovimas naudojant vakuuminius įrenginius;

3.2. ORLEN S. A. standartas S7 T6 Angliavandenilių šlamo išpumpavimas naudojant tam skirtas dumblo autocisternas;

3.2. Elektros įrenginių įrengimo bendrosios taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro.

III. TERMINAI IR APIBRĖŽTYS

4. Šioje Instrukcijoje vartojami terminai ir jų apibrėžtys:

Mobili vakuuminė įranga – mobilūs ar kilnojami vakuuminiai įrenginiai skirti kietųjų arba skystųjų medžiagų siurbimui..

Kietųjų medžiagų siurbimo vakuuminis įrenginys – mobilus įrenginys, sukuriantis vakuumą, kad būtų galima saugiai ir efektyviai iš uždaros talpos išsiurbti kietąsias medžiagas, turintis visus reikalingus priedus kietųjų medžiagų išsiurbimui, surinkimui, transportavimui ir iškrovimui.

Skystųjų medžiagų siurbimo vakuuminis įrenginys – mobilus įrenginys, sukuriantis vakuumą, kad būtų galima saugiai ir efektyviai iš uždaros talpos išsiurbti skystąsias medžiagas, turintis talpyklą ir visus reikalingus priedus skystųjų medžiagų išsiurbimui, laikymui, transportavimui ir iškrovimui.

Kietosios medžiagos – uždaros talpos įkrova (panaudoti katalizatoriai, adsorbentai ir kitos kietosios medžiagos), kuri dėl gamybos proceso ypatybių gali turėti sprogiųjų ir (ar) degiųjų medžiagų ar medžiagų, linkusių dulkėti.

Skystosios medžiagos – naftingas šlamos, dumblas, naftos produktų likučiai ir kitos skystos naftingos atliekos esančios uždaroje talpoje.

Techniniai dokumentai – mobilios vakuuminės įrangos gamintojo pateikti techniniai dokumentai, kuriuose pateikiama saugiai eksploatacijai užtikrinti būtina informacija. Techninės ir eksploatacinės dokumentacijos apimtis turi atitikti vakuuminei įrangai taikomų teisės aktų (Mašinų saugos direktyvos, Slėginių indų direktyvos, ATEX direktyvos ir kitų teisės aktų, jei taikoma) reikalavimus.

Uždara talpa – talpa ar erdvė, kurios dydis ir forma leidžia į ją patekti darbuotojams, tačiau dėl esamos ar esamų patekimo į uždara talpą vietos ar vietų dydžio ir formos neleidžia darbuotojui laisvai (nelendant, nešliaužiant ir pan.) į ją patekti ar iš jos išeiti ir ši erdvė neskirta joje būti nuolat. Uždaromis talpomis laikomos kolonos, reaktoriai, talpyklos, krosnys, šuliniai, cisternos, dviejų metrų ir gilesnės iškasos, atviri įgilinti statiniai ir kt.

Darbų koordinatorius – Bendrovės darbuotojas, organizuojantis ir (ar) koordinuojantis kietųjų ar skystųjų medžiagų išsiurbimą iš uždarytų talpų, naudojant mobilią vakuuminę įrangą.

Darbų vadovas – Rangovo darbuotojas Bendrovėje nustatyta tvarka išlaikęs darbų vadovo testą, atsakingas už kietųjų ar skystųjų medžiagų išsiurbimą iš uždarytų talpų, naudojant mobilią vakuuminę įrangą.

Darbų atlikėjai – darbuotojai, atliekantys kietųjų ar skystųjų medžiagų išsiurbimą iš uždarytų talpų, naudojant mobilią vakuuminę įrangą.

ADR sutartis – Europos sutartis dėl tarptautinio pavojingų krovinių vežimo keliais (*ang. – European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road*), kuri nustato pavojingų medžiagų klasifikaciją, pakavimą, ženklavimą, dokumentaciją, transportavimą ir saugos reikalavimus. Šios sutarties tikslas – užtikrinti pavojingų krovinių vežimo saugumą ir sumažinti riziką žmonėms, aplinkai bei turtui.

IV. DARBUOTOJŲ PAREIGOS

5. Darbų koordinatorius teikdamas Bendrovės Pirkimų skyriui užsakymą dėl kietųjų ar skystųjų medžiagų išsiurbimo vakuuminiu būdu, privalo pateikti informaciją apie kietųjų ar skystųjų medžiagų savybes (saugos duomenų lapą, ADR klasifikacijos sertifikatą ir pan.). Jei kietųjų ar skystųjų medžiagų savybės nėra žinomos, užsakymo dokumentuose turi būti nurodyta, kad kietosios ar skystosios medžiagos gali pasižymėti pavojingomis savybėmis (pvz., gali būti sprogios ir (ar) degios).

6. Darbų vadovas privalo:

6.1. Užtikrinti tinkamą vakuuminės įrangos paruošimą kietųjų ar skystųjų medžiagų išsiurbimui vadovaujantis gamintojo nustatytais reikalavimais;

6.2. Turėti mobiliai vakuuminei įrangai atlikto periodinio techninio aptarnavimo bei patikros dokumentus;

6.3. Supažindinti darbų atlikėjus su kietųjų ar skystųjų medžiagų savybėmis;

6.4. Įvertinus kietųjų ar skystųjų medžiagų savybes aprūpinti darbų atlikėjus visomis būtinomis asmeninėmis bei kitomis apsaugos priemonėmis;

6.5. Darbų atlikimui paskirti darbų atlikėjus, susipažinusius su mobilios vakuuminės įrangos gamintojo naudojimo ir priežiūros instrukcija, išmokytus ir turinčius reikiamą kvalifikaciją, naudojant vakuuminę įrangą;

6.6. Prieš darbų pradžią, šioje Instrukcijoje nustatyta tvarka, organizuoti mobiliosios vakuuminės įrangos įžeminimą;

6.7. Užtikrinti, kad darbų atlikėjai nepradėtų darbų tol, kol Bendrovėje nustatyta tvarka nėra išduotas pavojingų darbų leidimas / nurodymas, darbų atlikėjai nėra instruktuoti, neatlikta paskutinės minutės rizikos analizė bei jie nėra pasirašę pavojingų darbų leidime / nurodyme ir atliekamų darbų rizikos vertinimo kortelėje.

V. REIKALAVIMAI MOBILIAI VAKUUMINEI ĮRANGAI

7. Mobiliai vakuuminei įrangai turi būti atliktas periodinis techninis aptarnavimas bei patikra.

8. Mobili vakuuminė įranga turi būti pritaikyta planuojamoms išsiurbti kietosioms ar skystosioms medžiagoms.

9. Mobili vakuuminė įranga turi turėti EB atitikties deklaraciją, CE ženklą patvirtinančius dokumentus bei vakuuminės įrangos naudojimo ir priežiūros instrukciją.

10. Mobilios vakuuminės įrangos naudojamos žarnos ir kiti priedai turi būti geros techninės būklės, atitinkančios saugos reikalavimus (pagaminti iš medžiagų, kurios neleidžia kauptis statiniam elektros krūviui ir kt.).

11. Draudžiama naudoti modifikuotą mobilią vakuuminę įrangą be gamintojo sutikimo. Bet kuri modifikacija turi būti patvirtinta gamintojo ir atitinkamos sertifikavimo ar kontroliuojančios institucijos dokumentu teisės aktų nustatyta tvarka.

12. Skystųjų medžiagų siurbimo vakuuminis įrenginys turi turėti elektros saugos jungiklį, kuriuo darbuotojas bet kuriuo skystųjų medžiagų išsiurbimo ar iškrovimo metu galėtų atjungti akumuliatorių nuo elektros sistemos..

VI. REIKALAVIMAI KIETŲJŲ IR SKYSTŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠSIURBIMUI

13. Prieš pradėdant išsiurbimo darbus, uždara talpa (išskyrus šulinius, cisternas, dviejų metrų ir gilesnės iškaskas, atvirus įgilintus statinius) turi būti izoliuota energijos izoliavimo priemonėmis nuo visų esančių ar galinčių atsirasti pavojingos energijos šaltinių vadovaujantis Bendrovės DSS instrukcija BDS-29 Įrenginių izoliavimas.

14. Mobili vakuuminė įranga įžeminimo laidininkais turi būti sujungta su apsauginio įžeminimo įrenginiu vadovaujantis Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių [3.3] reikalavimais. Pagal šias taisykles įžeminimui gali būti naudojami natūralūs apsauginio įžeminimo įrenginiai (reikiamą sąlytį su žeme turinčios metalinės ir gelžbetoninės statinių konstrukcijos, metalinės hidrotechninių statinių ir įrenginių konstrukcijos, vandentiekio ir kiti metaliniai vamzdynai, nutiesti žemėje, išskyrus degių skysčių ir dujų vamzdynus).

15. Įžeminimo pajungimą vizualiai turi patikrinti Rangovo darbų vadovas ir, jeigu įžeminimas tvarkingas, atspausdintame pavojingų darbų leidime / nurodyme įrašyti „Įžeminimas tvarkingas“ ir pasirašyti. Draudžiama pradėti kietųjų ar skystųjų medžiagų išsiurbimą naudojant mobilią vakuuminę įrangą, jeigu pavojingų darbų leidime / nurodyme nėra įrašo apie atliktą įžeminimo patikrinimą.

16. Kietųjų medžiagų iš uždarytų talpų išsiurbimui turi būti naudojamas gravitacinis būdas (procesas, kai medžiagos iškraunamos be papildomos mechaninės energijos). Vakuuminis būdas turi būti taikomas tik išimtiniais atvejais, kai techniškai negalima išsiurbti gravitaciniu būdu.

17. Esant būtinybei, darbų atlikėjams patekti į uždaros talpos vidų reikalinga vadovautis Bendrovės DSS instrukcijos BDS-6/2 „Darbai uždaroje talpoje“ reikalavimais.

18. Išsiurbiant kietąsias medžiagas azoto aplinkoje reikalinga vadovautis Bendrovės DSS instrukcijos BDS-27 „Padidintos rizikos darbai“ reikalavimais, įforminus Rizikos valdymo grupės protokolą, kuriame turi būti numatytos reikiamos organizacinės ir techninės priemonės saugiam darbų atlikimui.

19. Jei skystųjų medžiagų siurbimo vakuuminis įrenginys turi du prijungimo atvamzdžius (apatinį ir viršutinį), visuomet reikia naudoti apatinį išsiurbimo atvamzdį.

20. Mažesniu nei 30 metrų atstumu nuo skystųjų medžiagų siurbimo darbų vietos draudžiami darbai su atvira liepsna. Skystųjų medžiagų siurbimo darbų vietoje turi būti vykdoma nuolatinė aplinkos oro kontrolė, naudojant nešiojamąjį dujų analizatorių.

V. REIKALAVIMAI KIETŲJŲ IR SKYSTŲJŲ MEDŽIAGŲ TRANSPORTAVIMUI

21. Jei yra poreikis transportuoti kietąsias ar skystąsias medžiagas, kurios priskiriamos prie pavojingųjų krovinių, transporto priemonė turi būti parinkta taip, kad talpyklos kodas atitiktų ADR sutarties atitinkamai gabenamai medžiagai taikomas nuostatas.

22. Transporto priemonė turi turėti ADR sutartyje nustatytus privalomus dokumentus (pavojingųjų krovinių transporto važtaraštį, transporto priemonės tinkamumo vežti tam tikrus pavojingus krovinius patvirtinimo sertifikatą, rašytinę instrukciją) ir privalomą turėti įrangą.

23. Transporto priemonė turi būti paženklinta ADR sutartyje nustatytais atitinkamomis oranžinėmis (skaitmeninėmis) lentelėmis ir pavojaus ženklais.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Už šios Instrukcijos periodinės peržiūros ir atnaujinimo organizavimą, kai tai reikalinga, atsakingas Bendrovės kokybės, aplinkosaugos ir saugos darbe direktorius.

Parengė
Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas
Kęstutis Brazdauskas